

Guía Docente				
Datos Identificativos				2012/13
Asignatura (*)	Profesións Sanitarias: Formación, Bioética e Deontoloxía		Código	653462113
Titulación	Mestrado Universitario en Asistencia e Investigación Sanitaria (plan 2009)			
Descriptorios				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	1º cuatrimestre	Primeiro	Optativa	3
Idioma	Castelán			
Prerrequisitos				
Departamento	Dereito Público Especial			
Coordinación	Vergara Lacalle, Oscar	Correo electrónico	oscar.vergara@udc.es	
Profesorado	Vergara Lacalle, Oscar	Correo electrónico	oscar.vergara@udc.es	
Web				
Descrición xeral				

Competencias da titulación	
Código	Competencias da titulación
A1	Adquirir coñecementos, habilidades e actitudes en ética, fundamentalmente, epidemioloxía, estatística e outras materias que forman a persoa, ademais de aos profesionais, e afondar aos niveis do posgrao nos coñecementos de Autonomía Persoal e Calidade de Vida desde un modelo interdisciplinar de atención e rehabilitación integral ao paciente.
A3	Aprender a respectar as competencias específicas reguladas na lexislación vixente de cada profesión de saúde implicados na atención aos enfermos crónicos aos efectos de mellorar esa atención holística.
A4	Aumentar os coñecementos dende unha perspectiva rehabilitadora integral.
B2	Fluidez e propiedade na comunicación científica oral e escrita nestes temas.
B3	Compromiso persoal de esforzo para a aprendizaxe.
B4	Capacidade de análise e síntese.
B5	Habilidades para conseguir analizar información desde diferentes fontes.
B6	Capacidade de crítica e autocrítica.
B7	Capacidade para aplicar a teoría á práctica.
B8	Habilidade para traballar de forma autónoma e en equipo multi/interdisciplinar co obxectivo de lograr o benestar do paciente.
B9	Habilidade para establecer unha relación adecuada a cada momento do ciclo vital.
B11	Capacidade para establecer unha relación de empatía co usuario, familias, grupos sociais e os diversos profesionais.
B14	Capacidade para informar, educar, adestrar e reentrenar e supervisar á persoa, cuidadores e á súa familia en relación con cada perfil profesional.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Competencias de materia (Resultados de aprendizaxe)			Competencias da titulación
- Comprensión da dimensión ética e deontolóxica das profesións sanitarias.	AM3	BM13	CM4 CM7

- Coñecemento do significado e as repercusións da Bioética.	AM1	BM5 BM8 BM10	CM4
- Coñecemento das respostas éticas, deontolóxicas e xurídicas aos desafíos que a evolución das ciencias biosanitarias prantexan aos profesionais da saúde.	AM4	BM2 BM5	CM3 CM6 CM8
- Adquisición do coñecemento do significado ético e xurídico do exercicio profesional.	AM1	BM13	CM3
- Comprensión e utilización dos principais conceptos éticos, deontolóxicos e xurídicos das ciencias da saúde e das profesións sanitarias.	AM1	BM4 BM6	
- Adquisición de habilidades para identificar y avaliar os problemas éticos presentes na práctica profesional.	AM3	BM2 BM3 BM5	CM4
- Adquisición de habilidades para a xestión dos feitos, os valores e os dereitos nos procesos de toma de decisións no exercicio profesional.	AM1	BM5	CM4
- Adquisición da capacidade de argumentación a través dos principios, dereitos e valores nos procesos de avaliación e toma de decisións nas ciencias da saúde.	AM1	BM1 BM3 BM4 BM6 BM7 BM10	CM1 CM4

Contidos	
Temas	Subtemas
Tema 1. A Bioética	Historia. Concepto. Fundamentación. Metodoloxía.
Tema 2. Ética e profesións sanitarias	As profesións sanitarias. A deontoloxía profesional. Bioética e Deontoloxía. A responsabilidade: ética, deontolóxica e xurídica. Os fins da medicina. As relacións entre profesionais. Os deberes dos profesionais sanitarios. Os dereitos dos profesionais sanitarios. Algunhas cuestións específicas: o intrusismo profesional. A obxección de conciencia. A síndrome de esgotamento profesional (burn-out). As baixas laborais. A seguridade clínica. O sistema de saúde e o sistema sociosanitario. A ética das organizacións sanitarias.
Tema 3. A relación asistencial	Modelos de relación. Do paternalismo á autonomía e aos dereitos.
Tema 4. Bioética e dereitos humanos	Os dereitos dos pacientes e usuarios. Os deberes dos pacientes e usuarios.
Tema 5. O proceso de toma de decisións (I)	Bioética e razoamento práctico. O consentemento informado. As instrucións previas. As decisións de representación.
Tema 6. O proceso de toma de decisións (II)	Información e documentación clínica. Intimidade, confidencialidade e segredo profesional. Os datos de saúde. A historia clínica.
Tema 7. O proceso de toma de decisións (III)	Os comités de ética. Comités de ética asistencial e comités de investigación clínica.
Tema 8. O proceso de toma de decisións (IV)	A saúde e o dereito á protección da saúde. Dimensión sanitaria e dimensión social da asistencia. Xustiza e recursos sociosanitarios.
Tema 9. Cuestións bioéticas do comezo da vida	Sexualidade e reprodución. As técnicas de reprodución humana asistida. Investigación e intervencións xenéticas. Consello xenético. Aborto.
Tema 10. Cuestións bioéticas do final da vida	A disponibilidad da propia vida. Eutanasia e suicidio asistido. A determinación da morte. Extracción e transplante de órganos e tecidos. Os cuidados paliativos.
Tema 11. Ética e investigación biosanitaria	Historia. Principios éticos. A investigación en seres humanos ou con material de orixe humana. A experimentación con animais.

Planificación

Metodoloxías / probas	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	22	22	44
Estudo de casos	4	0	4
Traballos tutelados	0	7	7
Análise de fontes documentais	0	12	12
Proba de ensaio	2	4	6
Atención personalizada	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	A exposición oral será complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.
Estudo de casos	Os casos teñen coma obxectivo estimular a reflexión e afacerse ao manexo dos principios, valores e dereitos presentes na práctica clínica. Diríxense principalmente ao desenvolvemento das habilidades argumentativas e a posta en funcionamento dos coñecementos adquiridos nas sesións teóricas e na aprendizaxe individual e colectiva.
Traballos tutelados	O obxectivo desta actividade é fomentar a aprendizaxe autónoma por parte do estudante, fóra do ámbito das aulas. A lectura, análise crítica e comentario de publicacións científicas, normas deontolóxicas ou xurídicas, ou documentos relacionados coa bioética e a dentoloxía profesional son o principal material de traballo. Os traballos parciais poderán consistir na presentación dunha acta dun Comité de ética asistencial que analiza e resolve dous casos clínicos. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-titor.
Análise de fontes documentais	Para o adecuado desenvolvemento desta materia é preciso o manexo de documentos deontolóxicos e xurídicos que serán facilitados aos alumnos co fin de que se familiaricen coa súa lectura. Os devanditos documentos proporcionan ademais unha guía imprescindible á hora de atopar solucións aos distintos casos que serán estudados.
Proba de ensaio	O exame constará de 10 preguntas que se corresponderán cos contidos do programa. A duración do exame será de 2 horas.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Os traballos individuais serán tutelados, para o que o profesor establecerá un réxime de tutorías no que os alumnos poidan recibir a orientación pertinente para desenvolvelos. Así mesmo, o profesor estará dispoñible para calquera dúbida ou aclaración que os alumnos desexen realizar en relación co contido do programa.

Avaliación		
Metodoloxías	Descrición	Cualificación
Proba de ensaio	No exame valorarase o nivel de coñecemento dos contidos do programa. O profesor indicará os materiais necesarios para contestar ás preguntas.	30
Estudo de casos	Valorarase a participación en clase; tanto en canto á forma (claridade, concisión, ilación, propiedade), como en canto ao contido (capacidade de discernimento, oportunidade da resposta, adecuación das fontes manexadas).	30
Traballos tutelados	Terase en conta a capacidade de análise e de síntese, así como o grao de aplicación da teoría á práctica. A unidade, a coherencia e a reflexión persoal serán os elementos a considerar de face a distinguir os mellores traballos.	40

Observacións avaliación

Fontes de información				
<table border="1"><tr><td>Bibliografía básica</td><td> </td></tr><tr><td>Bibliografía complementaria</td><td> </td></tr></table>	Bibliografía básica		Bibliografía complementaria	
Bibliografía básica				
Bibliografía complementaria				

Recomendacións								
<table border="1"><tr><td>Materias que se recomenda ter cursado previamente</td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td>Materias que se recomenda cursar simultaneamente</td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td>Materias que continúan o temario</td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td>Observacións</td></tr><tr><td> </td></tr></table>	Materias que se recomenda ter cursado previamente		Materias que se recomenda cursar simultaneamente		Materias que continúan o temario		Observacións	
Materias que se recomenda ter cursado previamente								
Materias que se recomenda cursar simultaneamente								
Materias que continúan o temario								
Observacións								

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías